

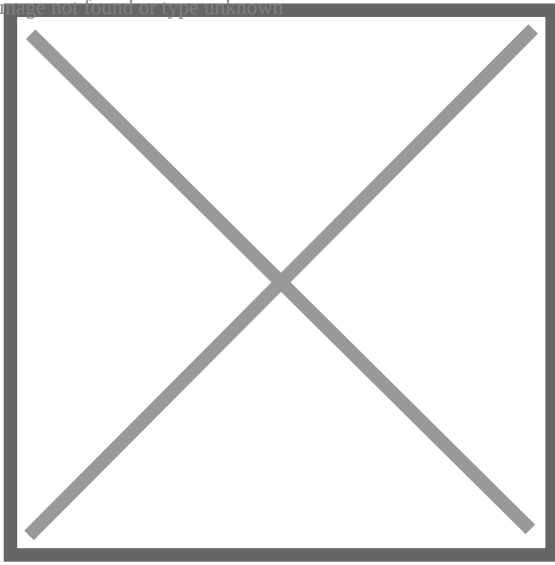
Στοιχεία συνάντησης της εξομολόγησης με την προσωποκεντρική θεωρία (πρωτοπρεσβύτερος Ευστράτιος Καρατσούλης)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ένα κοινό σημείο αναφοράς αποτελεί ο χρόνος της θεραπείας και στις δύο προοπτικές, ο οποίος δεν είναι σύντομος και άμεσος. Η θεραπεία του ανθρώπου στην Εκκλησία δεν γίνεται άμεσα με το μυστήριο της εξομολόγησης αλλά αυτή επιτυγχάνεται προοδευτικά με την συσσωμάτωση του στο Σώμα της Εκκλησίας [246]. Ο άνθρωπος μακριά από την αγαπητική κοινωνία με τον Θεό ζει ως άτομο, δηλαδή μέσα σε μία παθολογική κατάσταση. Ο ατομισμός είτε σε ηθικό είτε σε ψυχολογικό επίπεδο είναι αποτέλεσμα του εγωισμού και της φιλαυτίας. Η υπέρβαση λοιπόν της ατομικότητας επιτυγχάνεται με την προσωπική ύπαρξη του

ανθρώπου. Η ελευθερία και η αγάπη βιώνονται ως τα γνωρίσματα του προσώπου μέσα στην Εκκλησία. Με την είσοδό του στην Εκκλησία ο άνθρωπος, με το μυστήριο της εξομολόγησης συγχωρείται για αυτό που είναι και όχι για τις όποιες ιδιότητές του. Έτσι μέσα στην εκκλησιαστική κοινότητα σταδιακά νιώθει, βιώνει την αγάπη ως μία σχέση με κάποιον άλλο. Η αγάπη αυτή είναι απροϋπόθετη, δεν έχει κάποιους συγκεκριμένους όρους. Μόνο κανείς μαθαίνει να αγαπά και να αγαπιέται. Στο μέτρο κατά το οποίο η Εκκλησία υπάρχει ως μία κοινότητα αγάπης και φιλαδελφίας μπορεί να υπάρξει ως ένα θεραπευτήριο μεταμόρφωσης των ατόμων σε πρόσωπα [247]. Το ίδιο ισχύει και στην ΠΠΘ με την οποία ο άνθρωπος ανακαλύπτει το πρόσωπό του σταδιακά μέσα από την σχέση με τον θεραπευτή του.

Η διευκολυντικότητα είναι ένα εργαλείο του

θεραπευτή στην σχέση με τον πελάτη. Ο θεραπευτής αντιμετωπίζει τον πελάτη ως ένα σοφό οργανισμό, ο οποίος έχει την αίσθηση της πορείας που ακολουθεί για την ανάπτυξη και την θεραπεία του. Δεν επεμβαίνει ούτε παρεμβαίνει σε αυτή την πορεία αλλά συνυπάρχει με τον πελάτη, διευκολύνοντάς τον να είναι ο εαυτός του, να ακολουθεί με ασφάλεια την δική του προσωπική πορεία και τους προσωπικούς του στόχους. Ο θεραπευτής πρέπει να είναι ετεροκεντρικός και φυσικά να ακολουθεί τον πελάτη του σε κάθε άγνωστη πτυχή της προσωπικότητας, την οποία θα ανακαλύπτει [248]. Έτσι το έργο του θεραπευτή ομοιάζει με το ρόλο της μαίας, η οποία είναι παρούσα μόνο για να βοηθήσει τη μητέρα να γεννήσει μόνη της [249]. Στις στιγμές ανακάλυψης νέων εμπειριών από τον θεραπευόμενο, τις στιγμές της θεραπείας κατά τον Rogers, ανακαλύπτεται η ανθρώπινη ψυχή, γεγονός συναρπαστικό σαν αυτό της γέννησης ενός ανθρώπου. Ο θεραπευτής δίπλα σε αυτό το γεγονός σέβεται απόλυτα, θαυμάζει και αισθάνεται την ζεστασιά αυτής της γέννησης της νέας εμπειρίας, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο την διάθεση του για περισσότερη ελευθερία μέσα στην θεραπευτική σχέση [250].

Την ίδια ακριβώς διακριτική σχέση μεταξύ του πνευματικού με τον εξομολογούμενο βρίσκουμε στο μυστήριο της εξομολόγησης. Ο πνευματικός βοηθά στην πνευματική αναγέννηση του πιστού. Στη διαδικασία αυτή δεν είναι ο ίδιος ο οποίος αναγεννά τον άνθρωπο αλλά ο ίδιος ο Χριστός. Έτσι παίζοντας τον ρόλο της μαίας διαδραματίζονται μπροστά τα μάτια του όλα εκείνα τα στάδια της μετάνοιας, της συντριβής και της πνευματικής αναγέννησης του ανθρώπου.

Η αγιότητα του βίου του πνευματικού και η πνευματική εμπειρία είναι απαραίτητα στοιχεία στην σχέση του μυστηρίου της εξομολόγησης. Η θεωρητική κατάρτιση και η θεολογική γνώση από μόνες τους δεν διευκολύνουν την πνευματική σχέση. Οι συμβουλές, οι οδηγίες, οι υποδείξεις του πνευματικού πρέπει να προέρχονται από την προσωπική του εμπειρία [251]. Στην ΠΠΘ η αγιότητα φυσικά δεν αναγνωρίζεται λόγω της αυστηρής ανθρωποκεντρικότητάς της. Όμως η αντίθεση της προς άλλες ψυχοθεραπευτικές θεωρίες, οι οποίες στηρίζουν την ψυχοθεραπευτική διαδικασία κυρίως στην τεχνική και στην θεωρητική γνώση, την διαφοροποιεί και την προσεγγίζει περισσότερο με την ορθόδοξη συμβουλευτική. Εξάλλου η γνησιότητα, η αυθεντικότητα, το ενδιαφέρον του θεραπευτή είναι στοιχεία τα οποία είναι πολύ κοντά στην ορθόδοξη πρακτική και είναι απαραίτητα προσόντα του πνευματικού πατέρα.

Η αναφορά του πνευματικού και του προσωποκεντρικού θεραπευτή σε έναν έμπειρο και δοκιμασμένο πνευματικό και σύμβουλο αντίστοιχα είναι μία ομοιότητα των δύο προοπτικών. Ο πνευματικός οφείλει και αυτός να καθοδηγείται πνευματικά, διότι αυτή είναι μία από τις σημαντικότερες προϋποθέσεις της πνευματικής πατρότητας [252]. Με την προσωπική του μετάνοια, συντριβή και υπακοή ελκύει την Χάρη του Θεού, η οποία τον ενδυναμώνει και τον χαριτώνει τόσο προσωπικά όσο και στο ποιμαντικό του έργο. Ακόμη η δική του εξομολόγηση του δίνει την δυνατότητα να κατανοεί την ανθρώπινη αδυναμία και να διατηρεί μία φιλόανθρωπη στάση προς τον αμαρτωλό άνθρωπο [253]. Το ίδιο ισχύει και για τον προσωποκεντρικό θεραπευτή, οποίος θα πρέπει και ο ίδιος να έχει έναν προσωποκεντρικό θεραπευτή, ο οποίος τον βοηθά να βιώνει την αποδοχή, την

ενσυναίσθηση και όλες εκείνες τις προσωπικές ανακαλύψεις, οι οποίες οδηγούν τον άνθρωπο στην βίωση του πλήρους λειτουργικού προσώπου του. Αυτό το σημείο, κατά την ΠΠΘ, είναι ένα απαραίτητο στοιχείο για την αποτελεσματικότητα του θεραπευτή στις ανάγκες των πελατών του.

Ακόμη η αντίληψη του Rogers για την έμφυτη καλοσύνη του ανθρώπου είναι ένα κοινό σημείο. Με αυτό εννοεί ότι ο άνθρωπος έχει την τάση να αναπτύσσεται προς την εκπλήρωση των εγγενών δυνατοτήτων του. Αυτή η αντίληψη ήρθε σε αντίθεση με την φροϋδική σχολή η οποία στηριζόμενη στο ασυνείδητο του ανθρώπου υποστήριξε την καταστροφικότητα του ανθρώπου. Στην ορθόδοξη θεολογία ο άνθρωπος είναι επίσης φύσει καλός, διότι έχει δημιουργηθεί από τον Θεό ως κατ' εικόνα Του και καθ' ομοίωση Του. Με την πτώση του ανθρώπου η εικόνα του ανθρώπου αμαυρώθηκε αλλά αποκαταστάθηκε με την ενανθρώπιση του Χριστού και με την έλευση των Εσχάτων η πλήρη αποκατάσταση του.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

246. Ιωάννης Ζηζιούλας, «Νόσος και θεραπεία» ό.π., σσ.149-150.

247. ό.π., σσ. 151-152

248. Αλέξανδρος Κοσμόπουλος, Μελετήματα Ορθόδοξης Χριστιανικής Παιδαγωγικής, ό.π., σσ. 206-207.

249. Αλέξανδρος Κοσμόπουλος και Γρηγόρης Μουλαδούδης, ό.π., 61.

250. Carl Rogers, Το γίγνεσθαι του προσώπου, ό.π., σ. 285.

251. Ιωάννης Κορναράκης, Μαθήματα Εξομολογητικής (Θεσσαλονίκη : Αφοί Κυριακίδη, χ.χ.) σ. 72.

252. «Ὅτι δὲ καὶ ἱερεῦσι ἀναγκαῖα ἢ μετάνοια, ὡς καὶ λαϊκοῖς καὶ μοναχοῖς» Συμεών Μεταφραστής, Περὶ Μετανοίας, PG 155, 427.

253. Ιωάννης Κορναράκης, Μαθήματα Εξομολογητικής ό.π., σ.74.